سوالات آزمون مستمر درس فارسی ۳	رشته: عمومی	نام و نام خانوادگی:	ساعت شروع: ۸ صبح
پایهٔ دوازدهم دورهٔ دوم متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۴۰۳/۰۲/۰۵	تعداد صفحه: ۳	مدت امتحان: ۷۵دقیقه
آموزش و پرورش استان اصفهان ناحیه۳	دبیرستان غیردولتی پسرانه دکتر محمدشفیعی		

ردیف	سئوالات	بارم
	قلمرو زبانی ۷ نمره)	
۱	**معنی هریک از واژه های مشخّص شده را بنویسید.** **الف) اطفال شاخ را به قدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده: ..... ب) از سیم به سر یکی کُله خُود: .....** **ج) مسلک مرغ گرفتار قفس همچو من است: ..... د) والی از کجا در خانهٔ خمّار نیست: .....**	۱
۲	**املای درست هر واژه را از داخل کمانک انتخاب نمایید.** **الف) گفت از ..... (بحر ــ بهر) غرامت جامعه‌ات بیرون کنم.** **ب)تو نماینده فضلی تو سزاوار ..... (سنایی ــ ثنایی)** **ج) تا وارهی از دَم ..... (ستوران ــ سطوران)** **د) تن ز جان و جان ز تن ..... نیست. (مستور ــ مسطور)**	۱
۳	**در متن زیر املای چهار واژه نادرست است. آن‌ها را پیدا کرده و اصلاحشان کنید.** **هر نفسی که فرو می‌رود ممدّ حیاط است و چون برمی‌آید مفرّح ذات. واصفان حلیهٔ جمالش به تحیّر منصوب. همّت از باد سحر می‌طلبم گر ببرد. یک دم غریق بحر خدا شو گمان مبر. کافور بر آن زماد کردند. ای کوه نیم ز گفته خورسند.** **..... ، ..... ، ..... ، .....**	۱
۴	**با توجه به ابیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.** **گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم» گفت: «والی از کجا در خانهٔ خَمّار نیست؟»** **الف) معنای فعل«شویم» چیست؟ ..... ب) نوع حرف « را» در مصراع اوّل چیست؟ .....**	۰/۵
۵	**نوع حذف (لفظی یا معنوی) را در جملات زیر مشخص کنید:** **الف) طاعتش موجب قربت است و به شکراندرش مزید نعمت: ..... ب) هر که بامش بیش، برفش بیش: .....**	۰/۵
۶	**نقش دستوری کلمات مشخص شده به ترتیب چیست؟** **پنهان مکن آتش درون را زین سوخته جان، شنو یکی پند : ..... ، .....**	۰/۵
۷	**با توجه به ابیات زیر، به پرسش ها پاسخ دهید.** **چون گشت زمین ز جور گردون سرد و سیه و خموش و آوند** **بنواخت ز خشم بر فلک مشت آن مشت تویی تو ای دماوند** **الف) یک حرف ربط وابسته ساز بیابید: .....** **ب) ترکیب « جور گردون » وصفی است یا اضافی؟ : .....** **ج) نوع «واو» بین واژه های « سرد و سیه و خموش و آوند» ربط است یا عطف؟ : .....** **د) کدام واژه در نقش تبعیِ «تکرار» به کار رفته است؟ : .....**	۱

www.kanoon.ir

۸	دو واژهٔ هم‌آوا نام ببرید که از نظر نوشتاری با هم متفاوت باشند: ..... و	۰/۵
۹	نوع افعال را از نظر اسنادی و غیر اسنادی مشخص کنید: الف) گفت: «مسجد، خوابگاه مردم بدکار نیست» : ..... ب) گفت: «والی از کجا در خانهٔ خَمّار نیست؟» :	۰/۵
۱۰	در جملهٔ « بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست رفت» نقش ضمایر متصل به ترتیب چیست؟	۰/۵
	قلمرو ادبی ۵ نمره)	
۱۱	نام دو آرایهٔ مشترک در جمله و شعر زیر را بنویسید؟ (به جز واج‌آرایی) ..... و ..... الف) فرّاشِ بادِ صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد. ب) برکن ز بن این بنا که باید از ریشه بنای ظلم برکند	۰/۵
۱۲	هریک از آرایه های « جناس تام (همسان)، تلمیح ، پارادوکس و اسلوب معادله» در کدام بیت، دیده می شود؟ ۱) عشق چون آید برد هوش دل فرزانه را دزد دانا می کشد اوّل چراغ خانه را ..... ۲) آن کسی را که در این مُلک سلیمان کردیم ملّت امروز یقین کرد که او اهرمن است ..... ۳) نی، حریف هر که از یاری برید پرده‌هایش پرده‌های ما درید ..... ۴) همچو نی زهری و تریاقی که دید؟ همچو نی دمساز و مشتاقی که دید؟	۱
۱۳	نوع گفت و گوی شعر زیر را در اصطلاح ادبی چه می نامند؟ ..... نخستین بار گفتش کز کجایی بگفت از دار مُلکِ آشنایی بگفتا عشق شیرین، بر تو چون است؟ بگفت از جان شیرینم، فزون است بگفتا هر شبش بینی چو مهتاب؟ بگفت آری چو خواب آید، کجا خواب؟	۰/۲۵
۱۴	در بیت زیر، سه آرایهٔ ادبی مشخص کنید: ..... ، ..... ، ..... آتش است این بانگ نای و نیست باد هر که این آتش ندارد، نیست باد	۰/۷۵
۱۵	در بیت « لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی» کدام واژه ، آرایهٔ «ایهام تناسب» را خلق کرده است؟	۰/۲۵
۱۶	نوع ترکیب اضافهٔ مشخص شده تشبیهی است یا استعاری؟ ..... دست از مسِ وجود، چو مردانِ ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی	۰/۲۵
۱۷	نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید: الف) قصیدهٔ دماوندیه: ..... ب) روایت سنگرسازان:	۰/۵
۱۸	نام دو شاعری را که غزل اجتماعی سروده‌اند بنویسید: ..... ،	۰/۵
۱۹	شعر حفظی زیر را کامل کنید: الف) ..... بالله کز آفتاب فلک خوب تر شوی ب) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق	۱

www.kanoon.ir

	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۰	**معنی اشعار و عبارات زیر را به نثر روان بنویسید.**	
	الف) در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملتی که مردم صاحب‌قلم نداشت	
	.....	۰/۵
	ب) پردهٔ ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد:	۰/۵
	ج) وظیفهٔ روزی به خطای منکر نبرد:	۰/۵
	د) خوان نعمت بی‌دریغش همه جا کشیده:	۰/۵
	هـ) بگرای چو اژدهای گرزه:	۰/۵
	و) هر که بی روزی است روزش دیر شد:	۰/۵
	ز) آتش است این بانگ نای و نیست باد هرکه این آتش ندارد نیست باد:	
	.....	۱
	ح) گفت: «کارِ شرع، کارِ دِرهم و دینار نیست»:	۰/۵
	ط) از سیم به سر یکی کُله خُود:	۰/۵
۲۱	**گفت به خاطر داشتم که چون به درخت گل رسم دامنی پر کنم هدیه‌ی اصحاب را، چون برسیدم بوی گلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت: منظور از عبارات مشخص شده به ترتیب چیست؟** ..... **و**	۰/۵
۲۲	**گفت: «نزدیک است والی را سرای، آن‌جا شویم» گفت: «والی از کجا در خانه‌ی خَمّار نیست؟»**	
	مفهوم مصراع دوم چیست؟	۰/۵
۲۳	**در پیشگاه اهل خرد نیست محترم هر کس که فکر جامعه را محترم نداشتم**	
	مفهوم بیت چیست؟	۰/۵
۲۴	**در جملهٔ «فرّاش باد صبا را گفته تا فرش زمرّدین بگسترد» منظور از فرش زمرّدین چیست؟**	۰/۵
۲۵	**منظور از موارد مشخص شده چیست؟**	
	الف) ای دیو سپید پای در بند ای گنبد گیتی ای دماوند:	
	ب) با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند: به ترتیب: ..... **و**	۱
	ج) کز نیستان تا مرا ببریده‌اند از نفیرم مرد و زن نالیده‌اند:	

بال‌های اندیشه‌تان پرتوان باد.

www.kanoon.ir

پاسخ نامه		
	قلمرو زبانی ۷ نمره)	
۱	الف) آمدت، قدم نهادن، فرا رسیدن ب) نقره ج) روش، طریق د) می‌فروش (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۲	الف) بهر ب) ثنایی ج) ستوران د) مستور (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۳	حیات ، منسوب ، ضماد ، خرسند (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۴	الف) برویم ب) فک اضافه (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۵	الف) لفظی ب) معنوی (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۶	متمم ، مفعول (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۷	الف) چون ب) اضافی ج) عطف د) تو (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۸	خویش و خیش ، خوار و خار، حیات و حیاط و موارد مشابه	۰/۵
۹	الف) اسنادی ب) غیر اسنادی (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۰	مفعول مضاف‌الیه (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
	قلمرو ادبی ۵ نمره)	
۱۱	تشبیه استعاره (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	۱) اسلوب معادله ۲) تلمیح ۳) جناس تام (همسان) ۴) پارادوکس (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۱۳	مناظره	۰/۲۵
۱۴	تکرار، تشبیه، جناس تام، واج‌آرایی، استعاره (ذکر سه مورد و هر مورد ۰/۲۵.)	۰/۷۵
۱۵	روی	۰/۲۵
۱۶	تشبیهی	۰/۲۵
۱۷	الف) بهار ب) روایت سنگرسازان: عیسی سلمانی لطف آبادی (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۸	بهار، عارف قزوینی، فرخی یزدی(ذکر دو مورد و هر مورد ۰/۲۵.)	۰/۵
۱۹	الف) گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد ب) هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی (هر مورد ۰/۵)	۱
	قلمرو فکری (۸ نمره)	
۲۰	الف) هر ملتی که از انسان‌های اندیشمند و آگاه (شاعران، نویسندگان) محروم باشد (۰/۲۵) با گذشت زمان فراموش خواهد شد. (۰/۲۵)	۰/۵
	ب) آبروی بندگان را (۰/۲۵) با انجام گناه آشکار نمی‌ریزد. (۰/۲۵)	۰/۵
	ج) روزی و رزق مقرّر آن‌ها را (۰/۲۵) با وجود خطاکار بودنشان قطع نمی‌کند. (۰/۲۵)	۰/۵

www.kanoon.ir

	د) نعمت بی‌مضایقهٔ خداوند (۰/۲۵) همچون سفره‌ای بر همه جا گسترده است. (۰/۲۵)	۰/۵
	هـ) پایه‌های تزویر و ریا و دروغ را(۰/۲۵) نابود کن(۰/۲۵)	۰/۵
	و) هرکس از عشق بی‌بهره باشد(۰/۲۵) روزگارش تباه و بیهوده می‌شود. (۰/۲۵)	۰/۵
	ز) نالهٔ نی باد هوا نیست؛ (۰/۲۵)بلکه آتشی است سوزان، (۰/۲۵)هرکه این عشق در وجودش نیست (۰/۲۵)نابود باد. (۰/۲۵)	۱
	ح) گفت: مسایل شرعی را (۰/۲۵)نمی‌توان با رشوه حل کرد. (۰/۲۵)	۰/۵
	ط) مانند اژدهای بزرگ (۰/۲۵) حمله کن. (۰/۲۵)	۰/۵
۲۱	معارف و حقایق الهی جلوه‌های جمال الهی (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۲۲	فساد و تباهی مسوولان حکومتی	۰/۵
۲۳	احترام گذاشتن به افکار مردم جامعه	۰/۵
۲۴	سبزه و چمن	۰/۵
۲۵	الف) کوه دماوند ب) خورشید ، ستاره مشتری یا برجیس ج) عالم معنا (هر مورد ۰/۲۵)	۱
	جمع بارم ۲۰ نمره	